"రాకరాక - మమ్మల్ని చూడాలని కాకపోయినా కనీసం వ్యాపారపు మిషతోనన్నా వచ్చావు. ఆ వ్యాపారం మొదటి రోజునే పూర్తయింది కనుక మర్నాడే వెళ్తానని కూర్చున్నావు! కనీసం మూడు నిద్దర్లయినా చేయందే వెళ్ళేందుకు వీల్లేదు!" అని మిత్రబృందంలోని నలు

గురూ బలవంతం చేయటంతో రాజు ప్రయాణం నాలుగోనాటికి వాయిదా పడకతప్ప లేదు.

మిత్రులన్న మూడు నిద్దర్లూ ఆహ్లాదకరంగా వెన్నెల రాత్రుల్లో పర దేశాల్లో తయారైన అమృతోపాసనలో హాయిగా దొర్లిపోయినవి. ఉమ్మర్ ఖయ్యాం అడుగుజాడల్లో కాలం గడిపి, ఆ మహానుభావుడి వేదాంతసారాన్ని సరాసరి రక్తంలోకి ఎక్కించుకోవటం జరిగింది. అవతలి తొందరపనుల తొందర వేధించకపోతే మరో పదినిద్దర్లన్నా చేసిఉండేవాడే-రాజు. ఆదర్శాలకూ, నిత్య జీవిత విధానానికీ లంకెలు కుదరని దుస్థితిలో నాలుగోనాటి మెయిల్‌కు ప్రయాణపు ఏర్పాట్లు జరిగినవి.

అదృష్టవశాత్తూ ఫస్ట్‌క్లాస్ కూపే కంపార్ట్‌మెంట్‌లోని లోయర్ బెర్త్ రిజర్వేషన్ రాజుకు దొరికింది. అప్పర్ బెర్త్‌లో అప్సరసలాంటి నవయవ్వని ఉంటే ఇక ఆ ప్రయాణపు రాత్రికూడా ఉమ్మర్ ఖయ్యాం అపర అవతారంగా ఆ రాత్రి గడుస్తుందికదా అని ఎంతో సంబరపడ్డాడు రాజు.

మెయిల్ దగ్గిరికి వెళ్లేదాకా అప్పర్ బెర్త్ పాసింజర్ విషయం తెలదు. ఒకవేళ మరో 'మొగపురుగే' తనకు పై భాగాన ఉండే పరుపులమీద పవళిస్తే - కనీసం ఉమ్మర్ ఖయ్యాం వేదాంతసారంలో సగమన్నా అనుసరించే అవకాశాన్ని జారవిడువరాదు. మద్రాసులో వ్యాపారపు చికాకుల్లో సరైన స్థలమూ, తగిన మిత్రులకండూ రెండూ కరువైనందువల్ల తన సరదాలన్నీ యీ దూరతీరంలోనే తీరే అవకాశం పుష్కలంగా ఏర్పడింది. ఈ సదవకాశాన్ని ఏవిధంగానూ దుర్వినియోగపరుచుకోని తృప్తి ఉన్నది. మిత్రులన్న మూడునిద్రలనూ, యీ నాలుగోనిద్ర రైలులో. ఆ మూటికి కొంతసరకన్నా తోడుగా గడుపుతే మంచి దనిపించింది.

ఐతే ఈ ప్రభుత్వ చట్టాలు తననూ, తనలాంటి లక్షలాది పౌరులను చట్రంలో చట్టంపేరిట బిగించివారేసినవి. కన్నుగప్పి చేజిక్కించుకున్నదే దక్కుదల! స్వతహాగా రాజు చట్ట విరుద్ధంగా ప్రవర్తించే సద్గుణమున్న వ్యక్తి కాడు. కాని వ్యక్తిగతమైన వాంఛలు తీరేందుకు కొన్ని సందర్భాలలోనన్నా వేరువిధంగా నడవక తప్పదు మరి!

అందుకని ఆ ఫారిన్ జిన్ సేవిస్తూ ప్రయాణపు బడలిక తెలియరాకుండా ఆ రాత్రి రైలులో గడిపేందుకే నిశ్చయించుకున్నాడు - రాజు. ఇటువంటి అసలు సరుకు చవిచూసి ఎన్నాళ్ళు - ఎన్నేళ్ళయిందో! చెల్లించే వెలకూడా అత్యధికమేం కాదు. వేగంగా

ప్రయాణం చేస్తూ ఈ 'సుధ'ను సేవిస్తూంటే అదొక నూతనానుభవం కూడాను! ఎటొచ్చీ ఎవరికంటా పడకుండాను, తాగి పట్టుబడకుండానూ సమర్థించుకోగలిగితే మరే ఇబ్బందీ ఉండదు.

అసలే ఫస్ట్‌క్లాస్! తలుపులు బిడాయించుకొని కూర్చుంటే రాత్రిపూట మరెవ్వరూ - చివరకు టికెట్ చెకింగ్ వాళ్ళుకూడా డిస్టర్బ్ చేయరు. కూపే కంపార్ట్‌మెంట్ కనుక తాను కన్ను కప్పాల్సింది-మరొక్క ప్రయాణీకుణ్ణిమాత్రమే!

ముఖ్యంగా ఇటీవలనే వ్యాపారంలో విపరీతమైన లాభాలు వచ్చి ఉండటంవల్ల దేశాచారాన్ని అనుసరించి, ఆ ముదనష్టపు సొమ్ములో కొద్ది భాగం పడుకొండలవాడికి అనుకున్న ప్రకారం మొక్కు చెల్లించుకోవటమే గాక, నెత్తిన ఉన్న బొచ్చుకూడా సమర్పించుకున్నాడు. భారీగా, హుందాగా, కళకళ్ళాడుతూండే తన స్వరూపానికి యీ బోడిగుండు చంద్రునిలో మచ్చవలె తోచటంతో, మళ్ళీ బొచ్చు పెరిగేదాకా దాన్ని కప్పిఉంచేందుకు గాంధీ టోపీ కొనుక్కున్నాడు. యీ కొత్త అవతారం నిజంగానే తన పెద్దమనిషితనాన్ని ఎన్నోరెట్లు పెంచింది.

''ఎవరో గొప్ప కాంగ్రెస్ నాయకుడు ఓట్ల ముష్టికి బయలుదేరినట్లు-'' అన్నారు ఇక్కడి మిత్రులు తనను చూడగానే! ఏ పవిత్రోద్దేశంతో బాపూజీ యీ టోపీని కనిపెట్టినప్పటికీ, దీని బురఖాలో మంత్రుల దగ్గిర్నుంచీ మిండగాళ్ళ వరకూ అందరూ దేశోద్ధారకుల్లాగే కనిపించే ఏర్పాటూ, సహనత్వాన్ని నిరూపించే అద్భుత శక్తి మేళవించింది! దీని చాటున ఎంత పెద్ద తప్పయినా ఒప్పుగానే భ్రమింపజేసే గోసాయి చిట్కా ఉండనే ఉన్నదనే విషయం మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుంచీ స్వతంత్రంగానే తెలుసుకునే అనేక సందర్భాలు తెలుసుకోనివారు అరుదు! ఈ టోపీ ప్రపంచానికే పెద్ద టోపాగా పరిణమించింది! బోడిగుండును కప్పేందుకే వాడుకున్న గాంధీటోపీ తాలూకు వివిధాలైన ఉపయోగాలు ఇప్పుడు రాజు జీవితంలో తారసిల్లినవి. మొట్టమొదటిసారి పూజ్య బాపూజీకి మనస్సులోనే అనేక నమస్కారాలూ,ధన్యవాదాలూ అర్పించుకున్నాడు-రాజు!

ఈ రూపంలో తానొక కాంగ్రెస్ నాయకుడల్లే కనిపించటంవల్ల తనను ప్రస్తుతానికి ఈశ్వరుడు కూడా పట్టలేడు-సందేహించలేడు!

బుడ్లు బుడ్లుగా వెంట తీసుకొని

వెళ్లటం ఎంత కాంగ్రెస్ నాయకుడికైనా తగని పని అని తెలుసుకొన్న రాజు - రెండు పెద్ద ప్లాస్టిక్ వాటర్ బాటిల్స్ కొని వాటి నిండా జిన్ నింపుకొని ప్రయాణంలో దాహం (!) తీర్చుకొనే మొదటి తరగతి ప్రయాణీకుడల్లే చూపరులకు తోచే విధంగా అన్ని కోణాల్లోనూ జాగ్రత్త పడ్డాడు! జిన్ మంచినీళ్ళలాగే ఉంటుంది కనుక చూపులతో దాన్నెవరూ పట్టుకోలేరు!

2

బండి బయలుదేరేందుకు అర గంట ముందరే వచ్చి లోయర్ బెర్త్ మీద బెడ్డింగు పెట్టించి, సామానులు కింద తోయించి, పరమ పవిత్రమైన గంగా జలమున్న రెండు ప్లాస్టిక్ వాటర్ బాటిల్స్‌నూ ఎదురుగా ఉన్న హుక్స్‌కు తగిలించాడు - రాజు. అప్పర్ బెర్త్‌ను ఆక్రమించేది ఒక మొగపురుగనే విషయం రిజర్వేషన్ కార్డ్‌లో చూసి తన స్వప్నం సగం భంగమయినందుకు, విచారమూ, మిగతా సగమన్నా సత్యమైనందుకు సంతోషమూ కలిగాయి అతనికి.

మిత్రులతో జోక్స్ వేస్తూ ప్లాట్‌ఫారమ్ మీదనే నిలబడి వన్నెల విసనికర్రలు చూపుమేర దూరంలో కనిపిస్తారేమో నని గుచ్చి గుచ్చి నలువైపులా పరికించసాగాడు రాజు. ఎక్కడన్నా అల్లంత దూరాన అలాటి అందాల రాసులు చూపులకు తగిలినా వాళ్లను తలుచుకొని లొట్టలు వేయటం తప్ప చేసేది ఏమీ లేదనే విషయం మనస్సులో కలుక్కుమంటూనే ఉన్నది.

బండి బైలుదేరేందుకు మొదటి గంట మోగించారు. తన తోటి ప్రయాణీకుని జాడ లేదు. అదీ ఒకందుకు మంచిదే! తానొక్కడే హాయిగా తాగి తందనాలాడుతూంటే తన బొందిని తెల్లారేప్పటికి మద్రాసు జేర్చేందుకు మెయిల్ పరుగెత్తుకొని పోతూనే ఉంటుంది! లేదా తాను ఊహించినట్లుగా ఏ సుందరాంగికన్నా చోటు దొరక్క, ఏ రైల్వే ఆఫీసరో యీ కంపార్ట్‌మెంట్‌లోకి తోస్తే, ఆమెకు టిక్కెట్టున్నా లేకున్నా తాను సంతోష పూర్వకంగా ఆమెను యీ రాత్రికి మాత్రం స్వీకరించి స్వర్గానికి బెత్తెడు తక్కువకు వెళ్ళనూవచ్చు!

ట్రాలీ నిండుగా సామానుతో ఒక ముసలాయన ఆదరాబాదరా వస్తున్నాడు. డార్విన్ థియరీని రుజూ చేసేందుకు అవతరించిన వ్యక్తిగా గోచరించే యీ ముసలాడు తనకు తోటి ప్రయాణీకుడు కాదు కదా? ఆలోచన తెగక పూర్వమే తన కంపార్ట్‌మెంట్ దగ్గిరే ట్రాలీ ఆగటంతో రాజు ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు.

కూలీలు ఆదరాబాదరాగా సామానులు సర్దుతున్నారు. ముసలాయన హడావిడిపడుతూ ఏది ఎక్కడ ఎలా పెట్టాలో పురమాయిస్తూ ఆయాసపడుతున్నాడు. ఆయన తెచ్చిన సామానులు మహా బరువనే విషయాన్ని రుజూచేసేందుకు ఒక్కో పెట్టెను ఇద్దరు, ముగ్గురు కూలీలు కూడా ఎత్తవలసి వస్తోంది.

"పెట్టెలు మెల్లిగా దింపండి.... జాగర్త!.. నీకే చెప్పేది—" అని అరుస్తున్నాడు ముసలాడు.

రెండో గంట కూడా కొట్టారు. ఇంకా సగం సామానులన్నా ఎక్కాల్సి వుంది; ముఖ్యంగా ముసలాయన ఎక్కాలి. బండి బయలుదేరుతే లోపలికి ఉరికేందుకు రాజు సిద్ధంగా ఉన్నాడు. అండర్ గార్డ్ గార్డ్‌కు పచ్చ దీపం చూపుతున్నాడు. గార్డు ఈలవేస్తున్నాడు. యీ ముసలాడు సగం సామానుతో ప్లాట్ ఫారమ్ మీద ఉండిపోవటమూ, ఆయన తాలూకు మిగతా సగం సామానుతోనూ తాను ప్రయాణం చేయవలసి రావటమూ ఊహించుకుంటే రాజుకు చికాకు కలిగింది. ముసలాడిమీద జాలి కలిగింది. కాని అది క్షణికమే!

ఇంతలో ఏం జరిగిందో కాని గార్డ్ ఈల ఆగిపోయింది. పైపెచ్చు ఎర్ర దీపం కనిపించగానే అండర్ గార్డ్ కూడా ఎర్రదీపం వేశాడు. కూత వేసిన ఇంజన్ ఆవిరి వదులుతోంది. డ్రైవర్ ప్లాట్ ఫారంమీద నిలబడిపోయాడు. రణగొణ ధ్వనిగా ఉన్న ప్లాట్ ఫారాన్ని ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దం ఆవరించింది. మెయిల్‌లో ప్రయాణం

చేసే తమ బంధుమిత్రులకు వీడ్కోలు చెప్పేందుకుగాను బైటికి తీసిన జేబు రుమాళ్ళూ, కొద్దికొద్దిగా ఊపు అంకించుకున్న వాటితోసహా అచేతనా లైనవి.

ఇంతలో ఒక పోలీసు ఆఫీసర్ ముసలాయన దగ్గరికి పెద్దపెద్దఅంగలు వేసుకుంటూ వచ్చాడు. ముసలాయన సామానులు తనిఖీకి వస్తూన్న ధోరణి రాజుకు కనిపించింది. అదే నిజమైతే తన సామానులుకూడా తనిఖీ చేయ వలసిరావటమూ, ముఖ్యంగా ప్లాస్టిక్ వాటర్ బాటిల్స్ బండారం బైట పడటంతో కాంగ్రెస్ నాయకుడల్లే ఉన్న తన చేతులకు బేడీలు వేసి (వీటి ఒత్తిడికి గత మాసంలో తాను కొన్న స్మగుల్డ్ గోల్డ్ వాచ్ పగలకుండా జాగ్రత్తపడాలా? లేక అది మరొక నేరంక్రింద ఒప్పేసుకోవాలో తెలి యటంలేదు!) ఊరేగింపు జరుగుతే, కాంగ్రెస్ ప్రతికక్షీయులూ, ప్రభుత్వ మంటే ఒళ్ళు మండిపోతున్న జనావళీ రోడ్డుమీద ఉమ్మి వేయరు (ఉమ్మి రాకున్నా సరే!). ఈ దుస్థితి తలుచు కుంటే వంటిమీద గొంగళిపురుగులు పాకుతున్నట్లనిపించింది రాజుకు! అంతగా గొంతుమీదికి వస్తే తాను మొదటితరగతి ప్రయాణీకుడు కానట్లు పోజు వేసి జారుకోవచ్చనుకున్నాడు. కాని తన సామానులు సోదాచేస్తే మాత్రం యీ పోలీసు బలగం తనను పట్టుకోగలదు! ఒక ప్లాస్టిక్ వాటర్ బాటిల్స్ మినహాగా తాను నేరస్థుడు కాడు. అంతగావస్తే అవికూడా ముస లాడివేనని తప్పించుకోవచ్చు.

"అసలే ఆ యా స ం గా ఉన్న దన్నారు. తొందరేంలేదు. ఐదు నిమి షాలు బండి ఆగుతుంది-" అన్నాడు పోలీసు ఆఫీసర్.

"థాంక్స్!" అన్నాడు ముసలాడు.

ఆ తరువాత కూలీలచేత ఏది ఎక్కడ పెట్టించాలో అక్కడ పెట్టిస్తూ ముస లాడు కుదుటపడ్డాడు. యీ ముసలాడి పలుకుబడి రాజుకు బాగా అర్థమైంది. బయలుదేరే మెయిలు బండినే ఆపిం చాడు! పోలీసు ఆఫీసర్లతో పరిచయ మున్నదో, లేక ఈయనకూడా ఒక పెద్ద పోలీసు ఆఫీసరో రాజుకు తెలియ లేదు. ఏమైనా ఈయనతో మాటలు కలిపి పరిచయం, వీలైతే స్నేహం చేసుకోవటం మంచి దనిపించింది రాజుకు

పోలీసు ఆఫీసర్ చేయిఎత్తి సౌంజ్ఞ చేయటంతో గార్డ్ ఈలవేసి ఆకుపచ్చ దీపం చూపటం, అందరుగార్డు అనుస రించి 'రైట్' చెప్పటం జరగటంతో ప్లాట్‌ఫారంమీద జేబురుమాళ్ళు గాలిలోకి లేచి మెయిల్‌కు ఘనమైన వీడ్కోలు ఇచ్చినవి

పట్టాలమీద లయగా చక్రాలు చేసే శబ్దం మినహాగా మరేమీ వినిపించని ఘట్టం ఆరంభ మవగానే రాజు "మీరు పెద్దవారు. పైకి ఎక్కలేరు. లోయరు బెర్తులోనే ఉండండి. నేను పైకి వెళ్తాను-'' అన్నాడు.

ముసలాడు "థాంక్స్" అన్నాడు

తన బెడ్డింగు పైన పారేసి రాజు లోయర్ బెర్తులోనే ముసలాడికి ఎదురుగా సుఖంగా ఆశీను డయ్యాడు. ముసలాడు పుస్తకం చదువుకునే పర్యాట్లలో ఉన్నాడు. రాజు ముసలాణ్ణి పరిశీలనగా చూశాడు.

జన్మతః ఉత్తమ వంశీకుడై ఉండాలి. కిష్కింధావాసుని ముఖమైనా. ఆ ముఖంలోని తేజస్సు, కళ్లలోని కాంతీ చూస్తే ఈ దేశంలోని మహా మేధావులకోవకు చెందినవాడై ఉండాలి. గొప్ప ఉద్యోగమో, లేక వ్యాపారమో. లేక పలుకుబడో ఏదో బాగా చెప్పుకోదగ్గది ఈయనకు ఉండి ఉండాలి తనంతట తాను కల్పించుకొని మాట్లాడినా ముభావంగా ఊరుకున్నందుకు ముసలాడిమీద కాస్త చరచరమంది. అంతమాత్రానే నిరాశ పడే తత్వం కాదు రాజుది!

"మీ వంట్లో బాగా లేదనుకుంటాను!'' అన్నాడు రాజు.

తన ఆరోగ్యం మీద శ్రద్ధచూపే వ్యక్తిని చూసేప్పటికి ముసలాడి ముఖం వికసించింది.

"ఆస్థ్మా.... మైల్డ్ ఎటాక్, కాస్త ఆయాసంగా ఉంది-అంతే!''అన్నాడు ముసలాడు

"మందేమీ తీసుకోలేదా?"

"తీసుకున్నాను. బాగా నిద్రపడితే బాగుండును. మత్తు పదార్థాలు - ప్రబ్రాందీయో, విస్కీయో ఉంటే ఎంత బాగుండునో కదా అనిపిస్తుంది. ప్రొహిబిషన్ లేనప్పుడు యీ సమస్యలే. లేవు. కనీసం నా లాటి రోగిష్టి వాళ్ళకు ప్రొహిబిషన్ చట్టాలు అసలు లేకుండా ఉంటే—"

ముసలాడు కూడా మందు పుచ్చుకునే అలవాటున్న వ్యక్తే నని అర్థమైంది. తాను ఊహించిన పలుకుబడీ, హోదా మొదలైనవి నిజంగానే ఆయనకు ఉంటే పర్మిట్ తెచ్చుకోవటం, లేదా, అదీ లేకుండానే తన పలుకుబడి ప్రభావంతో హాయిగా తాగటం చేసి ఉండేవాడుకదా! తాను తాగుతాడని నలుగురికీ తెలియకుండా ఉండా లని ఆయన ఆశయమేమో? లేక పర్మిట్ ఉంటే 'తాగుబోతు'గా తయారౌతానన్న భయమేమో? లేక తనను పరీక్షించేందుకు యీ ఎత్తు ఎత్తాడెమో? ముఖ్యంగా తన గాంధీటోపీ చూసి, తనకు రాజకీయమైన పలుకుబడి అత్యధికంగా ఉన్నదని అపోహపడి, యీ

ప్రభుత్వ విధానాల మీద ఉండే తన ద్వేషాన్ని విమర్శనా పూర్వకంగా ప్రయోగించేందుకు నాందీప్రస్తావనగా యీ ధోరణి ప్రారంభించాడేమో ?

అందుకనే రాజు ముసలాడి మాటలు పూర్తి కాకండానే "తమ లాటి మేధావులు యీ వింత ధోరణిలో మాట్లాడుతా రనుకోలేదు. మీ ఆయాసం తగ్గేందుకు 'ద్రాక్షాసవ' లాటి మందులు లేవా ? ప్రొహిబిషన్ ఉండబట్టే ముఖ్యంగా బీద సాదల కొంపల్లో శాంతి భద్రతలు నెలకొల్పబడినవి !"అన్నాడు.

''ఔనౌను. చాలామంది బీదసాదల ఇళ్ళల్లో సారా బట్టీలు నెలకొల్పబడి, వారి స్థితిగతులు కాస్త మంచి స్థాయిని అందుకున్నవి !"అని అంటించాడు ముసలాడు.

ముసలాడు ప్రొహిబిషన్ మీద దండయాత్రకు నడుం బిగించాడనేది రాజుకు సుస్పష్టంగా తెలిసింది. తన కూ్కడా యీ పాడు ప్రొహిబిషన్ మీద మంటగానే ఉన్నది; కాని ముసలాడి అసలు రూపురేఖా విలాసాలేమిటో ఆకళింపు చేసుకోకుండా ముందుకు సాగి తన నిజ రూపాన్ని బైటపెడితే ఎలాటి ఇబ్బందులపాలు కావలసివస్తుందో ననే భయం రాజును పీడిస్తోంది. కనుకనే ప్రొహిబిషన్‌ను నెత్తిన పెట్టుకొని ఆ విధానాన్ని సమర్థించేందుకు రెండో కోనలో కాపు వేశాడు.

''మీరు ఎత్తిపొడుపుగా మాట్లాడుతున్నారే కాని, నిజానికి ప్రొహిబిషన్ వల్ల ఎంత మేలు జరిగిందో గమనించటంలేదు" అన్నాడు రాజు.

''మంత్రుల అంచనాల ప్రకారమా ?"

''లేదండీ. నా మిత్రుల్లో తాగుడు అలవాటున్నవారు చాలా మంది మానేశారు. అసలు సరుకు దొరకటం లేదాయె !''

''అసలుసరుకు దొరక్కనే నకిలీ సరుకు తాగి ఆరోగ్యాన్ని చెడగొట్టుకుంటున్నారండీ!'' అన్నాడు ముసలాడు.

''లేదండీ, చట్టం ఉన్నది. అనవసరంగా నేరస్థుడయేందుకు ఇదేమన్నా సరదాయా ! అదీగాక రేట్లు ఎంత పెరిగినయ్ ! సంపాయించేది తినేందుకే సరిపడీ సరిపడకుండా ఉంటే తాగటం ఎలా కుదురుతుంది ?''

''అయ్యా ! తాగాలని వాంఛే ఉండాలి కాని తాగేందుకు డబ్బూ దొరుకుతుంది; సరుకూ దొరుకుతుంది. మీ మిత్రుల్ని గూర్చి చెప్పారు కదూ ! నాకూ ఉన్నారు మిత్రులు. వాళ్లల్లో తాగుడుకు అలవడినవాడు ఒక్కడూ మానలేదు. కొత్తవాళ్ళు చాలామంది

"ఈ వెన్నెలరాత్రి చందమామను చూస్తే నాకు పదిహేనేళ్ళ వయస్సు తగ్గినట్టుంది. కాని నిన్ను చూశాక నా అభిప్రాయం తారుమారయింది."

ముతాలో చేరారు. దానికేమంటారు!" అని సవాలు విసిరాడు ముసలాడు.

ఇది కాచి వడబోసిన సత్యమని రాజుకు తెలిసినా తన వాదాన్ని బలపరుచుకునేందుకు ఒప్పుకోలేదు.

"అలాంటివారుంటే తమబోటి పెద్దలు మందలించాలి. పూజ్య బాపూజీ ఆత్మశాంతికోసమన్నా తాగరాదని ఉత్తేజకరంగా ప్రబోధించాలి. ఏ విధింగానూ తాగుణ్ని ప్రోత్సాహపరచరాదు!'' అని బాపూజీ ఆత్మశాంతి గుర్తుకురాగా, ప్లాస్టిక్ బాటిల్ నుంచి ఒక గ్లాసు పోసుకొని మింగాడు; అది చాలక తన ఆత్మశాంతికోసం మరో గ్లాసు కూడా పుచ్చుకొని వాసనా గీసనా రాకుండా వక్కపొడి బొక్కాడు-రాజు!

"బాపూజీ ఆదర్శాలకూ, ఆయన ఆత్మశాంతికీ తగిన వెలలు యీనాడు మనం చెల్లిస్తూనే ఉన్నాం. ఇదివరకు ఆ తాగేవాండెవడో చెల్లించుకునే పన్నులు, ఇప్పుడు తాగని నేరాలకు గాను, తాగనివారు ఇచ్చుకుంటూనే ఉన్నారు. దొంగచాటుగా జింజిబరీస్ లాటి పానీయాలు తాగి చస్తున్నారు!" అన్నాడు ముసలాడు రుసరుసలాడుతూ!

జింజిబరీస్ పేరు వినగానే రాజుకు

వొళ్ళు జలదరించింది. మద్రాసులో తనకు ఆ దేగతి! దాన్ని మరిచిపొయ్యేం దుకు మరొక గ్లాసు 'భారతమాతకూ జై!' అనే ధోరణిలో పుచ్చుకుంటే బాగుంటుందా అనుకుంటున్నాడు.

"మీరు ఎన్నన్నా చెప్పండి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక మనం బాగు పడ్డాం!" అన్నాడు రాజు.

"పంచవర్ష ప్రణాళికా ఫలితాలు చూశాక చాలా బాగుపడ్డామనే అను కుంటున్నాం! ఎందు కొచ్చిన రభస లెండి!" అన్నాడు ముసలాడు.

అమృతం వెంట నుండగా ఊపిరి తిత్తులు అలిసిపొయ్యేట్లు యీ వెధవ వాదప్రతివాదా లెందుకు? భారత మాతను మరొక్కసారి స్మరించుకొని మరొక్క గ్లాసు జిన్ తాగేటప్పటికి రాజు హృదయం జిల్ మని భూమికి మూరెడుపైగా ఉన్నట్లు తోచింది.

"నాక్కూడా కాసిని మంచినీ ళ్ళివ్వండి!" అన్నాడు ముసలాడు.

రాజు గతుక్కుమన్నాడు. జిల్ మన్న అతని హృదయం గడ్డకట్టుకు పోతున్నట్లు తోచింది. ఇలాటి ప్రమా దాలనుంచి ఇదివరకు అనేకసార్లు తప్పించుకోగలిగిన ప్రతిభ ఉన్నవ్యక్తి కనుక తొణకకుండా - "ఇవి మంచి నీళ్ళు కావండీ!" అన్నాడు.

"మరేమిటి?" అన్నాడు ముస లాడు కనుబొమలు పైకి ఎత్తి.

"కషాయం స్వామీ! కషాయం!... ఆ మధ్య టైఫాయిడ్ పడ్డాక మద్రాసు లోని ఒకానొక ప్రముఖ ఆయుర్వేద భిషగ్వరుని ఆదేశానుసారం గంట గంటకూ-ముఖ్యంగా ప్రయాణాల్లో తాగేందుకు నిర్దేశించబడింది. పొడు వగరూ-చేదుకూడాను. అందుకనే-" అని ఒక గుప్పెడు వక్కపొడి నోట్లో వేసుకొని "యీ వక్కపొడి తినటం!" అన్నాడు. 'నీ బోటి శల్య పరీక్ష కారుడికి చిక్కకుండా ఉండేందుకు!' అని మనసులో అనుకున్నాడు.

ఈ అస్త్రం ప్రస్తుతానికి పారింది. ముసలాడు తన దృష్టిని పుస్తకంమీద కేంద్రీకరించాడు. ఈ ముసలాడికి అసలె ఆయాసం. తన ఖర్మకాలి ఆ ఆయాసం మరి కాస్త ఎక్కువైతే ఏదో ఒక ద్రవ పదార్థం లేనట్లయితే మరి బాధ పడతాడు. తన దగ్గిరున్న యీ ద్రావకాన్ని సేవించేపక్షంలో, మొదటి పుక్కిటలోనే తన రంగు తెలిసిపోతుంది! అదీగాక ఇలాటివి అలవాటు లేని మేళాం కనుక ఐతే కంపార్టుమెంట్ నిండా కక్కినా కక్క వచ్చు! మాటల ధోరణినిబట్టి అడపా దడపా ఇలాటి పానీయాలతో నోరు తడుపుకునే రకమే నని అర్థమైంది ప్రొహిబిషన్ కు విముఖుడనే విషయం కూడా ఆయన మాటల్లో స్పష్టమైంది ఐతే ప్రొహిబిషన్ కు ఎంతో సుముఖ

త్వాన్ని ప్రదర్శించి బాపూజీ పవిత్రా శయాలను నెత్తికెత్తుకొని హోరాహోరీగా పోరాడిన తను-యీ ద్రావకాలను సేవిస్తూన్న సంగతి ముసలాడు రుచి చూసి చూడగానే గ్రహించి .... ఇందాకట్నుంచీ వెధవ వాదాలు చేసిన తనమీద కసితీర్చుకునేందుకు గొలుసులాగి రైలు ఆపినా ఆపవచ్చు. వెనువెంటనే తనను పోలీసులకు అప్పగిస్తే తన పరువు ప్రతిష్ఠలు ఏం కావాలి? పలుకుబడి ఉన్న వ్యక్తికి పట్టుబడట మంటే అగ్నిగుండంలోకి ఉరకటమే అవగలదు!

అలాటి దుస్థితి వచ్చిపడితే ఆ వాటరు బాటిల్స్ తనవి కావనీ, ముసలాడివేననీ బుకాయించవచ్చు. కాని తన నోటినుండి వెలువడే సువాసనా, ముప్ఫై సంవత్సరాలనాడు స్కాట్ లెండ్ యార్డువారు అనుసరించిన డిటెక్షన్ పద్ధతులను నేడు అనుసరిస్తున్న భారతీయ డిటెక్టివ్‌లు నిశితంగా పరిశీలించి ఆ బాటిల్స్‌మీది వేలిముద్రలు తనవే నని రుజూచేయటంతో నేరం నిస్సందేహంగా తనపై పడి రుజూ అవుతుంది. యీ వెధవ జిన్ లేకుంటే మానె - ఇంత రాద్ధాంతం జరుగుతుందనే ఊహన్నా ఉన్నట్లయితే యీ సాహసానికి చాలా దూరానే ఉండేవాడు కదా!

పావుగంట గడిచాక ముసలాడివైపు చూశాడు రాజు. ముసలాడికి ఆయాసం కాస్త ఎక్కువైంది. ఆయన దృష్టి తన వాటరు బాటిల్స్‌మీదనే నృత్యం చేస్తున్నట్లు తోచింది రాజుకు. ఈసారి మళ్ళీ నీళ్ళు (!) అడిగే ధోరణి ముసలాడిపట్ల కనిపిస్తోంది. అడుగుతే ఏం చేయాలి? త్వరత్వరగా వాటరు బాటిల్స్‌లోని అమృతాన్ని అవపోసన పట్టి ఖాళీ బాటిల్స్‌ను కిటికీలోంచి విసిరివేస్తే? అంత త్వరత్వరగా పీల్చి పారేసేందుకు తానేం అగస్త్యుడా! రాత్రంతా హాయిగా సిప్ చేస్తూ ఆనందిస్తూ గడపాల్సినదాన్ని 'మింగు - మింగు' అనే ధోరణిలో ఐతే - తనకు తిక్క తిరిగి బూతుపాటలు లంకించుకునే అపాయంకుడా ఉన్నది! తాగినందుకూ, బుద్దు మోసినందుకూ, తందనా లాడినందుకూ - మూడు సెకన్లు రాజు మొహంమీద వేళ్ళాడసాగినవి.

రొప్పుతూ "అయ్యా! కాసిని మంచినీ ళ్ళివ్వండి!" అన్నాడు ముసలాడు.

ఈ బాంబు పేలి తీరుతుం దనే తెలుసు రాజుకు.

"అవి మంచినీళ్ళు కావండీ ... కపాయం!.. .క-పా-యం!" అని విడిగొట్టి వికారం ఉట్టిపడే విధంగా తెలియజెప్పాడు-రాజు.

"ఏదో ఒకటి—గొంతెండి పోతుంటే ఏంచేస్తాం? ఇవ్వండి!" అని దబాయించాడు ముసలాడు.

"అది మందు స్వామీ! వ్యాధికి ఉపయోగపడేదాన్ని మంచినీళ్ళ వలె తాగుతానంటే ఏం చెప్తాను? నా మాదిరి రోగమే మీకూ ఉంటే తప్ప పనిచేయదు. మొండికేసి తాగితే ప్రాణాపాయం కూడాను!" అన్నాడు రాజు.

"ఇలా . ఇలా .. ఆయాసంతో బాధపడటంకన్న ఆ కషాయం తాగనా ప్రాణాలు వదలటం. మంచి దనిపిస్తోంది.... గొంతులోంచి ద్రవపదార్థం ఏదో ఒకటి జారకుంటే ప్రాణాలు నిలవవు. కషాయం కానీ, విషం కానీ ఫర్వాలేదు! ఎలాగూ ప్రాణాలు పొయ్యే పక్షంలో తాగకుండా చావటంకన్న తాగి చావటమే మేలు!"

సరాసరి తన ప్రాణానికే ఎసరు పెట్టిన విధంగా ఉన్న దా ధోరణి! రాజుకు ఎటూ తోచటం లేదు. ఒక మానవప్రాణి తృష్ణతో ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉంటే చూస్తూ ఊరుకోవటమెలా? ఊరుకోక ఉరి వేసుకోవటమెలా? ముసలాడిమీద జాలి కలిగింది; కాని తన బండార మంతా బైటపడి, తన గాంధీటోపీ విలువ బజారుపాలు కావటానికి ఎలా అంగీకరించగలడు? తిరిగి తిరిగి యీ ముసలాడు తన వెంట పడకుండా ఉండే విధంగా కాస్త కఠినస్వరంతోనే "అలా ఇచ్చేందుకు వీల్లేదండీ! కషాయమని చెపుతూంటే వినిపించుకోరేం? ఇవ్వను-ఇవ్వలేను. క్షమించండి!" అన్నాడు; ఆ చివరి మాటలో తన సంస్కృతిని వ్యక్త పరిచాడు.

ముసలాడు కనుబొమలు ముడి వేశాడు యీ జవాబు విని!

ఈ ముసలాడికి దాహం తీరక ధామ్మని చస్తే? తాను కోర్టుచుట్టూ తిరిగి సాక్ష్యం చెప్పటం, తన వాటర్ బాటిల్స్‌లోని లోతార మంతా బట్ట బయలు కావటం, తనలాటివాళ్ళను చూసిన బాపూజీ ఆత్మ ఘోషించటం కాంగ్రెస్‌కే చెడుపేరు రావటం మొదలైన అనేక దుర్భర పరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. ముసలాడికి తాను చెప్పిన 'విషం-కషాయం' నిజంగానే తన పాలిట విష కషాయాల రూపులు దిద్దుకునేట్లున్నవి!

ఏ వెధవగొడవా లేకుండా ఇప్పుడే ఈ రెండు వాటరుబాటిల్స్‌నూ కిటికీలోంచి విసిరిపారేస్తే? బోలెడు డబ్బు పోసి కొన్న నిఖార్సయిన ఫారిన్ సరుకు! ఒక బాటిల్ రైలులోకి, రెండోది ఇంటికీ అని తన అంచనా! ఒక బాటిల్‌లో నాలుగో వొంతు మాత్రమే మింగాడు ఇప్పటికి! యీ

ముసలాడు శని దేవతల్లే తన వెంట పడతాడని ఊహించిఉంటే ఒకకూజా నిండా నీళ్ళుకూడా వెంట తెచ్చిఉండే వాడు! కనీసం తనతోపాటే తోడుగా కూర్చుని గొడవ లేకుండా ఈ అమృతాన్ని సేవించటానికి పూనుకున్నా ఎంతో సంతోషించేవాడు! ఎటు కదులితే ఏం ప్రమాదమో? యీ ఆయాసం కూడా తనకు అగ్ని పరీక్షలై ఇప్పుడే దాపరించాలా ముసలాడికి? ఆయాసం తననొక్కణ్ణే బాధ పెడుతోందని ముసలాడు భ్రమ పడుతూన్నాడు. అంతకన్న ఎక్కువగా ఏ ఆయాసమూ లేని తాను బాధపడుతూన్న సంగతి ఆయనకు తెలియదు- పాపం!

పోనీ గొలుసులాగి రైలాపి ముసలాడికి సోడాయో, మంచినీళ్ళో ఇప్పిస్తే? తాను ఎందుకు గొలుసు లాగిందీ తెలుసుకున్నాక తన వాటరు బాటిల్స్ రహస్యం పరిశోధించబడకుండా ఉంటుందా? ముసలాడొక్కడికీ బురిడీ వేసినంత తేలిగ్గా తన కంపార్టుమెంటు చుట్టూ చేరినవారిని మోసగించగలడా? ఏ గొడవా లేకుండా నిద్రపోతే? అప్పుడు ముసలాడు ఆత్రంకొద్దీ తన అమృతాన్ని— ఉపాయంగా లాగించినా సరే మింగేస్తే? సరుకు నష్టమౌతుందని కాదు — సరుకు బైటపడుతుందని!

ఉపాయాలు తోచక ముభావంగా

మొహం ముడుచుకొని కూర్చున్నాడు రాజు.

మరో అరగంటకాని మెయిల్ ఆగే స్టేషన్ రాదు. మెత్తని పరుపుల మీద కూర్చున్నా రాజుకు ముళ్ళకంప మీద కూర్చున్నట్లే ఉంది. ఈ బాధాకరమైన విషమపరిస్థితినుంచి తాత్కాలికంగా విడుదల అయేందుకు మరొక్క గ్లాసు పానీయం పట్టిస్తే బాగుండు ననిపించింది; ఐతే అసలే దాహంతో నాలిక పీక్కుంటున్న ముసలాడు - తాను తాగే కషాయాన్ని చూస్తే మరింత తృష్ణతో అలమటించిపోతాడేమో నని ప్రస్తుతానికి ఆ ప్రయత్నం నుంచి విరమించుకోవలసివచ్చింది.

ముసలాడివంక చూడటమంటేనే భయంగా ఉంది. రొప్పుతూ మెలికలు తిరుగుతున్నాడు. ఇలాటి రోగిష్టి వాడితో ప్రయాణం చేయవలసి రావటం నిజంగానే తన దురదృష్టం; కూపే లేకుండా ఏ ఆరు బెర్తు లున్న కంపార్టుమెంటన్నా ఐవుంటే ఏ ప్రయాణీకునిదగ్గరో ఇన్ని మంచినీళ్ళు దొరక్కనూపోవు; తా నీ దుర్భర పరిస్థితుల్లో ఇరుక్కోకనూ పోనుకదా!

"నాకు .... దాహం .... మీ .... పర్మిషన్ లేకుండానే. . తా గే స్తా ను.... నా కి .... ఫార్మాలిటీస్ .... పనికి .... రావు!" అన్నాడు ముసలాడు.

తృష్ణార్తుని ఆరాటాన్ని అర్థం చేసుకోలేనంత తక్కువరకం సంస్కృతి కాదు రాజుది! తాను అన్నట్లుగా ఆ బాటిల్సులోది కషాయం ఐనా ఇచ్చేవాడే! జిన్ (మత్తుపదార్థం) కాకుండా ఏ ఇతర ద్రవపదార్థ మైనా పట్టింపు లేదు. చివరికి జిన్ ఐనా ఫర్వాలేదు- అది తాగాక ముసలాడు తనను నేరస్థుడుగా చేస్తాడేమో ననేదే రాజును పీడించే భయం!

ముసలాడి మాటలకు విసురుగా గోడకు తగిలిన కొత్త టెన్నిస్ బంతి లాగు ఎగిరిపడ్డాడు-రాజు.

"అలా వీల్లేదండీ!" అన్నాడు రాజు. "నామం దేదో మీరు తాగేస్తా నంటా రేమిటి? ఆయాసం ఉండగా ఒక కూజాతో నీళ్ళు తెచ్చుకోలేక పోయ్యారా? .... నా సామానుల్ని మీరు తాకేందుకు వీల్లేదు. అలాటి ప్రయత్నం చేస్తే నే నీ బాటిల్సును విసిరి బైటికి పారేస్తాను! ఆ కషాయం తాగుతే ఏదన్నా ప్రమాదం జరిగినా జరగవచ్చు. దానిక నేను పరోక్షంగా కూడా బాధ్యత వహించలేను!"

తాను ఇంతకు తక్కువ కఠినంగా మాట్లాడితే శృతిమించి రాగాన పడుతుందనే జ్ఞానముంది రాజుకు. అందుకనే ముసలాడు తన అవస్థ తాను పడసాగాడు.

3

మెయిల్ ఇంకా ఆగిందో లేదో రాజు ప్లాట్ ఫారంమీదికి ఉరికి సోడా స్టాల్ వైపు పరుగెత్తి "రెండు మంచి సోడాలు!'' అన్నాడు.

రాజును తేరిపార జూచిన స్టాల్ వాడు "స్పెషల్ సోడాలు ఇమ్మంటారా?'' అన్నాడు.

''ఇయ్యవయ్యా!" అని రాజు పది రూపాయిల కాగితం ఇచ్చాడు.

స్టాల్ వాడు రహస్యంగా ఉండే సొరుగులోంచి రెండు బుడ్లు తీసి రాజుకు ఇచ్చాడు. రాజు పరుగు పరుగున వచ్చి సోడాలు కొట్టి గ్లాసులో పోసి ముసలాడికి అందించాడు. ముసలాడు కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా రాజు వైపు చూసి ఒకదానివెంట మరొకటి గడగడా తాగేసి, తేపి, ఆయాసం తగ్గిన ధోరణి కనబరిచాడు. ముసలాడు సోడాలు తాగుతుండగా ఆ ద్రవం తెల్లగాగాక కాస్త ఎర్రగా ఉండటాన్ని రాజు గమనించాడు. ఐతే స్పెషల్ సోడాలు కనుక ఇలా వున్నవేమో నని అంతగా పట్టించుకోలేదు.

"చాలునా? మరో రెండు తెమ్మంటారా?''అన్నాడు రాజు.

"చాలండీ! ప్రాణాలు నిలబెట్టారు- మొత్తంమీద!"అని ముసలాడు అనేప్పటికి, రాజుకు ఎంతో ఆనందమై తన గాంధీటోపీని ఒక్కసారి సవరించుకున్నాడు.

ఖాళీ బుడ్లను స్టాలువాడికి ఇచ్చాక, స్టాలువాడు ఎనిమిది రూపాయి నోట్లు తిరిగి రాజుకు అందించి తన పని చూసుకోసాగాడు.

''మిగతా చిల్లరా!'' అన్నాడు రాజు.

"అవి స్పెషల్ సోడాలు సార్! ఒక్కొకటి రూపాయి!"అన్నాడు స్టాల్ వాడు, 'యీ మాత్రం తెలియదటయ్యా—కాంగ్రెస్ నాయకా!' అనే ధోరణిలో ఈసడింపుగా రాజువైపు చూస్తూ!

వెధవ సోడా రూపా యేమిటి! స్పెన్సరు సోడా కూడా ఇరవై పైసలేనే! ఇది మరీ దొంగల దోపిడిగా ఉన్నదనిపించింది రాజుకు! ఐతే ఏం మాట్లాడేందుకూ తోచక, వెళ్ళినడకలతో తన కంపార్టుమెంట్ వైపు వెళ్లాడు.

అప్పటికే కంపార్టుమెంటులో ఒక పోలీస్ ఆఫీసరు ఎక్కి ముసలాడితో మాట్లాడుతున్నాడు. యీ ముసలాడు ఇంతకుముందు జరిగిందంతా పోలీస్ ఆఫీసరుకు చెప్పి, తన వాటరు బాటిల్స్ సోదా జరిపిస్తాడేమో ననే భయం పట్టుకుంది రాజుకు! ఈ ముసలాడి పలుకుబడిని వాసన పట్టే తన కషాయాన్ని ఇవ్వనందుకు తనను

తాను అభినందించుకున్నాడు. ఎందుకైనా మంచిదని ప్లాట్ ఫారం మీదనే నిలబడి బండి కదిలే వేళకు పోలీస్ ఆఫీసరు దిగుతూండగా తాను ఎక్కవచ్చు నని నిశ్చయించుకున్నాడు.

ప్లాట్ ఫారం మీద నిలబడి ఆలోచించగా మరో పెద్ద ఇబ్బంది—ఇదివరకులాటిదే వచ్చిపడుతుందేమోననే ఊహ వేధించింది రాజును! మళ్ళీ యీ ముసలాడికి దాహం వేస్తే తన కషాయం మీదికి దృష్టి పోనిస్తాడు! అప్పుడెలా? లోగడ జరిగిన అనుభవంతోనన్నా యీ ముసలాడు ఒక కూజాతో నీళ్ళు తెప్పించుకోరాదూ? రూపాయి సోడాలు తానిక సరఫరా చేయలేడు! ప్లాట్ ఫారమ్ మీద ఎక్కడా కూజాలు అమ్ముతూన్నవాళ్ళు కనిపించలేదు. అసలు యీ వెధవ జిన్ వెంట తేకండా ఉంటే యీ క్లిష్ట సమస్యలు వచ్చిపడేవి కావుకదా! ఇప్పటికైనా మించిపోయిందేమిటి? మెయిల్ కాస్త పరుగు లంకించుకున్నాక రెండు వాటరు బాటిల్సునూ విసిరి బైటికి పారేస్తే పీడ విరగడైపోతుంది! ఏం చేయాలనేది బండి బయలుదేరాక కాని నిర్ణయించుకునేందుకు వీల్లేదు! బైట పారవేసి తీరవలసివస్తే పొట్ట పట్టినంతగా తాగి కృష్ణార్పణంగా పారవేయటమే శరణ్యం!

బండి బయలుదేరేందుకు మొదటి గంట కొట్టారు. ముసలాడు పోలీస్ ఆఫీసరుతో చాలా కులాసా ధోరణిలో మాట్లాడుతున్నాడు. స్పెషల్ సోడా-రూపాయి చొప్పున అమ్ముతే అమ్మారు కాని—అది ముసలాడికి దివ్యౌషధంగా పరిణమించింది!

ఇంతలోనే ఒక కానిస్టేబిల్ కూజాతో నీళ్ళూ, ఒక గ్లాసూ తెచ్చి కంపార్టుమెంట్ లో పెట్టాడు. ముసలాడి పలుకుబడితో క్షణంలో అన్ని ఏర్పాట్లూ, ఆయనకూ-ఆమాటకొస్తే తనక్కూడా వాటంగా రూపొందించబడినవి! అదృష్ట దేవత తన నింకా పూర్తిగా విడనాడలేదు! న్యాయంగా (?) సంపాయించుకున్న సొమ్ముతోనే కదా—వేంకటేశ్వరుని ముడుపు చెల్లించగా మిగిలిందాంట్లోంచి కదా యీ జిన్ను కొన్నది. అది తన పొట్టలోకి పోకుండా ఉంటే వేంకటేశ్వరస్వామి మాత్రం - లంచం తీసుకున్న పెద్దమనిషేగా-ఊరుకోగలడా? యీసారి గ్లాసు వేంకటేశ్వరుని పేరుమీదుగా తాగటం తన విధి!

బండి బయలుదేరుతూండగా పోలీస్ ఆఫీసరు దిగిపోవటమూ, రాజు ఎక్కటమూ జరిగింది. ముసలాడి మొహం కళకళ్ళాడుతోంది; తనకు ఖర్చయిన వెధవ రెండురూపాయిలూ సద్వినియోగమైందనే అభిప్రాయం రాజుకు కలిగింది.

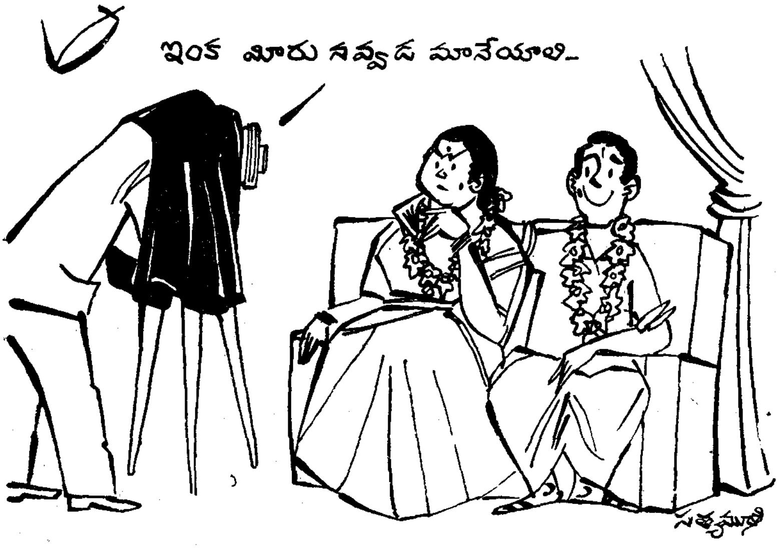

"ఇప్పుడు మీకు కాస్త తేలిగ్గా వుందా?" అన్నాడు రాజు.

"కాస్త కాదు - బాగా తేలిగ్గా ఉంది! సోడాలు భలే పనిచేసినయ్.... అన్నట్లు ఎంతైంది?" అన్నాడు ముసలాడు జేబులోంచి పర్సు తీస్తూ.

"దానిక్కూడా డబ్బా? వద్దండీ?" అన్నాడు రాజు.

ముసలాడు చిరునవ్వు చిలకరించాడు.

"మీ కషాయంజోలికి రాకుండా మంచినీళ్ళు తెప్పించుకున్నాను-" అన్నాడు ముసలాడు ఎత్తిపొడుపుగా.

"చూశాను!" అని నసిగాడు రాజు.

ఇక తన కషాయానికి ఎలాటి ప్రమాదమూ లేదని తెలుసుకున్న వాడై, రాజు మొదటి గ్లాసు తన నిర్ణయాన్ని అనుసరించి వేంకటేశ్వర స్వామికి అంకితం చేశాడు.

నిద్రపొయ్యే వేళయిందనీ, యీ రాత్రి హాయిగా నిద్రపోవాలనే నిశ్చయంతో-మరో రెండు గ్లాసులు తనకు తానే అంకితం చేసుకున్నాడు రాజు. మత్తులోని గమ్మత్తు రాజును ఆవరిస్తోంది.

ఆ తరువాత పై బెర్తుమీద బెడ్డింగ్ వేసుకొని "ఇక పడుకుంటాను సార్-గుడ్ నైట్!" అని ముసలాడికి చెప్పి, పైకి ఎగబాకాడు.

ముసలాడు గుడ్ నైట్ చెప్పి వేదాంత సంబంధమైన పుస్తకాన్ని చదువుకోసాగాడు.

రాజుకు ఆవలింతమీద ఆవలింత వస్తోంది. తన కషాయానికి కాపలాగా ముసలాణ్ని ఉంచి నిద్ర పోవటం మంచిదా? కాదా? అనే తర్కం అతని మనస్సులో ప్రారంభ మైంది. కూజానిండా నీళ్ళు ఉన్నవికనుకా-తన ఖర్చుమీద సోడాలు (స్పెషల్!) బిగించాడుకనుకా - ముసలాడివల్ల ప్రమాదం ఉండదని తేల్చుకొని, ఇక ఆపుకోలేని గాఢనిద్రకు ఉపక్రమించాడు రాజు.

4

రాజు కలగంటున్నాడు:

కూపేకంపార్టుమెంటులో అన్నులమిన్నతో సరసా లాడుతూ, తాను తందనా లాడే దృశ్యం ఆరంభమై - వెనువెంటనే మాయ మైంది.

ఆ యువతి స్థానంలో ఇప్పుడు నిజంగానే తనతో ప్రయాణం చేస్తూ తనపాలిటి యముడైనవిధంగా కన్పట్టిన ముసలాడు తయా రయ్యాడు.

తన కషాయంకోసం అర్రులు జాచినవిధంగా ముసలాడు ఎగబడుతూంటే, డబ్బుపోసి కొన్నది ముక్కూ మొహం ఎరగనివాడికి పోసేందుకు ఇష్టంలేక, పలుకుబడి గలవాడుకనుక చట్టానికి తనను చుట్టిపారేస్తాడేమో నసే భయంచేత, చేజిక్కింది జారిపోకుండా తగు జాగ్రత్త పడేందుకై - ముందూ వెనుకా చూడకుండా గడగడా రెండు బాటిల్సునూ ఖాళీచేసి పొట్ట నింపుకున్నాడు-రాజు.

తన కోటా ఒక బాటిల్ అనీ, అంతకుమించుతే రాంభజన మొదలూ, భరతనాట్యమూ ప్లస్ హరికథా కాలక్షేపంవరకూ జరిపించవలసి ఉంటుందనీకూడా రాజుకు తెలుసు. కాని పరిస్థితుల వొత్తిడికి దాసానుదాసుడై పొట్ట పట్టకుండా తాగినందువల్ల-

తూలుతూ, పడుతూ, లేస్తూ పాటలూ, పద్యాలూ ఆరంభించాడు. బూతు పదాల్ని, పద్యాల్ని రాగయుక్తంగా పాడాడు. "భారత భూమీ మనదేరా - భారత బీడీ మనదేరా!" ఇత్యాది స్వంత కవిత్వాలు వినిపించాడు. ఛండాలపు పాటలు, యీ కథకుడు రాయకూడనివి - పాడాడు.

ముసలాడు ఎంత మృదువుగా చెప్పినా కళ్ళాలు తెంచుకున్న పందెపు గుర్రాలవలె మొరాయించి, హరాము చేసే తన శక్తులు తన అధీనం తప్పి తను ఇష్టానుసారంగా కంపార్టుమెంట్ లో వివిధనాట్యాలు-ప్రపంచం కనీవినీ ఎరుగనివాటిని కదంతొక్కాడు; పొట్టలోని జిన్ గలగల్లాడటం ఇంత గొడవలోనూ, రైలుచక్రాల మోతలోనూ సుస్పష్టంగా వినిపించింది. దాని కక్కడ తావు లేకపోవటంవల్ల ఒకటికి రెండు వాంతులు ఐనవి. "నా

వా ం తు ల కాంతులు .... ఇంతుల సొం పు లు, వ ం పు లు, బంతుల తుంపులు!'' అనే ఆసుకవిత్వాన్ని విడుదలచేశాడు.

నాట్యం చేస్తూ భారత ప్రభుత్వానికి చెందిన డిమ్ లైట్ నొకదాన్ని తునాతునకలు చేశాడు. గాంధీ టోపీని నెత్తిమీద పటవాలుగా పెట్టుకొని సిగ్గు నటిస్తూ ''తుంహారా బీబీకి ఇది హాబీ!"అని ఒక పాట పాడి రాజభాషా గౌరవ మున్న హిందీకి ఇంగ్లీషు జోడించి తన ప్రతిభ చాటుకున్నాడు.

ముసలాడు నిస్సహాయ స్థితిలో పడి ఎంత చెప్పినా కంట్రోల్ చెయలేని రాజు విషయంలో భయపడిపోయి-గొలుసు లాగి బండి ఆపించాడు.

జనసమూహాలు కంపార్టుమెంటును ముట్టడించటం పోలీసువారు రాజు చేతులకు బేడీలు వేయటంతో రాజు నిషాతో పాటు, నిద్రమైకం కూడా వదిలిపోయింది.

నిద్ర మెళుకూ రాగానే చేతులు ఝూడించి చూసుకొని, బేడీలు తన చేతుల కాకదని తెలుసుకున్నాడు. లయ వేసుకుంటూ రైలు సాగిపోతోంది. తన వాటరు బాటిల్స్ మృదువైన నాట్యం చేస్తూ ఊగుతున్నవి. ఇదంతా కల అని తెలుసుకున్నాక రాజు మనస్సు కుదుటబడింది.

ముసలాడు మహదానందంగా ఉన్నట్టున్నాడు. రాత్రి గడిచిపోతున్నా ఇంకా చదువుతూనేఉన్నాడు. గడియారం చూసుకొని పన్నెండున్నరయిందని తెలుసుకున్నాడు రాజు.

ముచ్చటగా ముందుకూ వెనక్కూ ఊగుతున్న ప్లాస్టిక్ వాటరు బాటిల్స్ రాజును ఆహ్వానించినయి.

పై బెర్తు మీదినుంచి లంకలోకి దూకే హనుమంతుడివలె దూకి, ఒక గ్లాసుకు ద్రావకాన్ని నింపాడు. పెదవుల దగ్గర పెట్టుకునేప్పటికి చల్లగా-తియ్యగా-పచ్చి మంచినీళ్ళు! జిన్ స్టాకుఉంటే నీ శ్ళవుతయ్యాని ఎన్నడూ తాను వినలేదు. ఆ గ్లాసులోది అవతల పారబోసి, రెండోబాటిల్-నిండుగా ఉన్నదాన్ని విప్పుతే-అదీ అంతే! తన కషాయం గంగాతీర్థపు అవతరాన్ని దాల్చింది! రాజు ముఖం కూడా మాడి మసిబొగ్గయింది!

ముసలాడు క్రీగంట చూస్తూ చిరునవ్వులు చిందిస్తున్నాడు. ఇదంతా ముసలాడి మాహాత్మ్యమే నని రాజు గ్రహించేందుకు ఎక్కువసేపు పట్టలేదు. ఐతే ఏమని అడుగుతాడు? 'నా జిన్ ఎందుకు మింగావు?' అంటాడా? 'కషాయంకాస్తా హరించావేనుయ్యా!' అంటాడా?

గుడ్లు మిటకరిస్తూన్న రాజును చూసి ముసలాడు "కాంగ్రెస్ నాయకా! రా-ఇటు ఆశీనుడవుకా!...

ఏం గొప్పకషాయం తెచ్చావయ్యా! అసలు నేను అడిగినప్పుడే నా మొహాన ఒక గ్లాసు పడవేసిఉంటే అసలు ఆయాసం యీ పొలిమేర్లకు వచ్చి ఉండేదా?నీ ప్రో ప్రొహిబిషన్ వాదాలు చూసి నేను సాహసించలేదు కాని లేకుంటే నేనే నీ కింత 'సుర' అందించే వాణ్ణి! నిజమైన రాజకీయవాదివి కను కనే ఆ స్పెషల్ సోడాలు సాధిం చావ్! ఒకదాంట్లో మైల్డ్ గా బ్రాందీ, మరొకదాంట్లో మైల్డ్ గా విస్కీ-నీ అభిరుచులకు అనుగుణంగానే అవి అందించబడినవి. అవి పుచ్చుకున్నాక ప్రాణం శాంతించిం దనుకో! నీబోటి జంబుకాన్ని నేను వాసనపట్టలే నను కున్నావా? నిశ్చయంగా తెలుసు కుందామనే వేచి ఉన్నాను. ఐదుగ్లాసులు పుచ్చుకున్నానో లేదో-సుఖనిద్రపోక ఆపాట లేమిటి? అలాటి అద్భుతగానం విని ఎన్నాళ్ళయిందో! పై బెర్త్ మీదనుంచి వినన యే ఆ గానామృతానికి తోడుగా మీరు వేసిన దరువు - అద్భుతం! మద్రాసులో తమతో పార్టీ పర్పాటు చేయించి నా మిత్రబృందం సమక్షంలో మీ కుప్పి గంతులూ, ఆ బూతుపాటలూ అవీ ఒక వెరైటీ ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ పెట్టించా లని నిశ్చయించుకున్నాను -"

తీర్పు వింటూన్న ఖూనీనేరస్థుని స్థితి - ఇప్పుడు రాజుకు బాగా అర్థ మౌతోంది. కలలో కలవరింతలుకూడా అవతరించిన వన్నమాట! ఇంకా నయం - డాన్స్ చేస్తూ పై బెర్త్ మీద నుంచి ముసలాడిమీదికి పడి హత్య చేయటమూ, తన నడుం విరగ్గొట్టు కోవడమూ జరగలేదు. ఇంతకూ ముసలాడు తన జిన్ మింగుతే మింగాడు - ఇప్పుడింకో ప్రమాదం తెచ్చిపెట్టకుండా ఉంటే అదే పదివేలు! రూపాయి సోడాల రహస్యం ఇప్పుడే రాజుకు అర్థమైంది!

"మొదట మీరు ఎత్తుకున్న ఇష్ట దేవతా ప్రార్థన 'ముంమగా ....' అత్యద్భుతం! మీ అభి రుచుల్ని నే నెంతో అభినందిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మీ జిన్ కాస్తా మాయమై హిమవన్నాగన్నుంచిపారిన గంగోదక రూపం దాల్చిందని బాధ పడకండి. నా పక్కను కూర్చొని యీ ఫారిన్ సరుకు కాస్త రుచిచూసి మీ గానకళా మృతంతో నా చెవుల్లోని తుప్పుతో పాటు వెంట్రుకల్నికూడా పెకలిం చండి....గాంధీ టోపీ పెట్టుకుంటేనే మీ అందం ఇనుమడిస్తుంది....రండి!" అని రాజుచేత గాంధీటోపీ ధరింపజేసి బెర్తు కింద ఉన్న పెట్టెలోంచి 'ఓల్డ్ స్మగల్డ్' బుడ్డి లాగాడు. ఆ బుడ్డి చూస్తేనే ఎంతవాడికైనా లోపలి సరుకు రుచి చూడా లనిపిస్తుంది. ముస లాడి పెట్టెనిండా ఉన్న బాటిల్స్

చూసేటప్పటికి రాజు కళ్ళు జిగేల్ మన్నవి !

మెరిసిపొయ్యే ద్రవాన్ని రెండు గ్లాసుల్లోను వొంచి "ప్రస్తుతం సోడాలు లేవు కనుక నీళ్ళు కలిపి సేవిద్దాం !'' అన్నాడు ముసలాడు. తనకు గురు సమానుడైన ముసలాడి మాటను కాదనలేకపొయ్యాడు రాజు.

"మీ ఎడ్రస్ ఇవ్వండి. మద్రాసులో మీకు కొన్ని బుడ్లు హోమ్ డెలివరీ చేస్తాను....ఇంక ముందుమాత్రం ప్రొహిబిషన్ మాటలు మాట్లాడకండి!" అని హెచ్చరించాడు ముసలాడు.

''మంచి మర్యాదా ఉండొద్దండీ!" అన్నాడు రాజు.

"దానికి నీ టోపీయే చాలయ్యా!.. అది సరేకాని కాస్త పాటలుపాడు– రంజుగా ఉంటుంది !"

రాజు మొదట్లో సిగ్గుపడ్డాడుకాని, మూడోరౌండ్ కాగానే కంపార్టుమెంట్ దద్దరిల్లేలా రాంభజన ఆరంభించాడు. ముసలాడు కూడా స్తృతి కలపటంతో మహదానందంగా ఉన్న, చట్టాన్ని ధిక్కరించిన ఆ ఇద్దరు చుట్టాలనూ మెయిల్ అతివేగంగా మరింత హుషారుగా మోసుకొని వెళ్ళసాగింది.